

Pravidla pro udělení titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje

Článek 1 Úvod

Území Olomouckého kraje je velmi bohaté na projevy tradiční lidové kultury. Její součástí tvoří tradiční rukodělná výroba, která přispívá ke kulturnímu dědictví kraje, a je proto třeba o ni pečovat.

Olomoucký kraj s vědomím nutnosti podpory uchování a dalšího rozvoje těchto hodnot zřizuje titul „Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje“ (dále jen „Titul“) jako formu veřejného uznání a podpory těm, kdo na mistrovské úrovni uchovávají znalosti a dovednosti nutné pro provozování tradičních rukodělných technologií, a předávají je dalším generacím.

Cílem těchto pravidel pro udělení titulu Mistra tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje (dále jen „Pravidla“) je stanovit proces navrhování, udělování a odejmutí Titulu.

Článek 2 Udělování Titulu a jeho vymezení

1. Titul je určen fyzickým osobám, které dokonale ovládají dovednosti, a technologie tradiční rukodělné výroby, a přiměřeně svým možnostem předávají tyto znalosti budoucím generacím a prezentují své výrobky na veřejnosti.
2. Titul může být udělen pouze občanům České republiky s trvalým pobytem na území Olomouckého kraje. Titul lze udělit také výrobcům s trvalým pobytem i mimo Olomoucký kraj, pokud jsou činní v oboru, který navazuje na tradici rukodělné výroby Olomouckého kraje a dále ji rozvíjí.
3. Titul může být udělen výrobcům činným v oborech tradiční rukodělné výroby, ať již se jedná o obory ohrožené zánikem či ty, které přímo ohroženy nejsou.
4. Pro účely těchto Pravidel se jednotlivé obory tradiční rukodělné výroby vymezují podle základního materiálu, z něhož jsou vyrobeny výrobky v daném oboru s uvedením příkladů výrobních technik, takto:
 - a) hlína – černá hrnčina, glazovaná hrnčina, fajánse, kamnářství apod.,
 - b) sklo – foukané a tvarované sklo, malba na sklo, práce s korálky apod.,
 - c) kámen – kamenictví, kamenosochařství, výroba brousků apod.,
 - d) kov – kovářské a podkovářské práce, měditepectví, klempířství, drátování apod.,
 - e) textil – zpracování textilních vláken, vázání na formě, tkaní, výroba sukna, výšivka, krajkářství, modrotisk, batika, výroba lidového oděvu apod.,
 - f) pletiva – pletení ze slámy, z orobince, z proutí a z loubku, šustí apod.,
 - g) dřevo – štípání, dlabání, soustružení dřeva, zdobení kovem, řezbářství, sekernictví, bednářství, truhlářství apod.,
 - h) kůže – ševcovství, brašnářství, sedlářství, řemenářství, kožešnictví apod.,
 - i) ostatní materiály a jejich kombinace – výroba z kosti, perleti a rohoviny, zdobení kraslic, výroba hudebních nástrojů, obřadní pečivo apod.
5. Na udělení Titulu není právní nárok. O udělení Titulu rozhoduje Rada Olomouckého kraje na základě doporučení Pracovní skupiny pro tradiční lidovou kulturu Olomouckého kraje (dále jen „Pracovní skupina“).

6. Členy Pracovní skupiny jmenuje a odvolává věcně odpovědný člen Rady Olomouckého kraje jako svůj poradní orgán pro kvalifikované posuzování návrhů na udělení Titulu. Pracovní skupina je sestavena z odborníků (převážně z řad etnologů a historiků) a má nejméně 7 členů (přičemž obsahuje i zástupce věcně příslušného odboru Krajského úřadu Olomouckého kraje).
7. Rada Olomouckého kraje uděluje konkrétním výrobcům Titul doživotně.
8. Udělení Titulu se osvědčuje jmenovacím dekretem s popisem oboru tradiční rukodělné výroby, za který laureát ocenění dostal. Dekret je opatřen znakem Olomouckého kraje a podpisem hejtmána.
9. Titul lze udělovat jednou ročně, přičemž nemusí být v daném kalendářním roce udělen vůbec.
10. Titul získávají automaticky také držitelé celostátního titulu Nositel tradice lidových řemesel, pokud mají ke dni účinnosti těchto Pravidel trvalé bydliště na území Olomouckého kraje.
11. Udělení Titulu se zapisuje do Seznamu nositelů titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje (dále jen „Seznam“), který vede Regionální pracoviště pro tradiční lidovou kulturu při Vlastivědném muzeu v Olomouci (dále jen „Regionální pracoviště“) v součinnosti s věcně příslušným odborem Krajského úřadu Olomouckého kraje.
12. Regionální pracoviště provádí každých 5 let od udělení Titulu konkrétnímu výrobcovi redokumentaci jeho pracovních postupů a výsledných produktů týkajících se oboru, za nějž byl dotyčný oceněn, s ohledem na to, zda je řemeslo provozováno, zachováván tradiční materiál, technologie a vazba na tradiční tvarosloví. O každé redokumentaci je veden záznam uvedený v Příloze č. 4 těchto Pravidel.

Článek 3

Předkládání návrhů na udělení Titulu

1. Návrhy na udělení Titulu mohou podávat fyzické i právnické osoby **do 31. května** daného kalendářního roku (či po dohodě s Regionálním pracovištěm v pozdějším termínu), a to listinnou formou na adresu **Regionálního pracoviště, nám. Republiky 823/5, 779 00 Olomouc**, a elektronickou formou na e-mail tlk@vmo.cz nebo do datové schránky Vlastivědného muzea v Olomouci. Součástí návrhu musí být vyplněné Přílohy č. 2–3 těchto Pravidel. Zasláné návrhy se nevrací.
2. Regionální pracoviště posoudí obdržené návrhy po formální stránce, v případě nedostatků vyzve navrhovatele k doplnění, a poté postoupí návrhy k projednání Pracovní skupině.
3. Regionální pracoviště svolá **do 31. srpna** daného kalendářního roku jednání Pracovní skupiny, kterou seznámí s návrhy. Na základě rozhodnutí Pracovní skupiny navrhnou ve sporných případech její členové jednoho nezávislého posuzovatele pro odborné posouzení každé nominace.
4. Regionální pracoviště svolá **do 30. října** daného kalendářního roku jednání Pracovní skupiny, která vyhodnotí obdržené návrhy, popřípadě přihlédne k odborným posudkům. V případě, že nominovaný výrobce splňuje všechna kritéria Pravidel, navrhne Pracovní skupina kandidáta Radě Olomouckého kraje, která rozhodne o udělení Titulu nejpozději **do 30. listopadu**. Regionální pracoviště na základě usnesení Rady Olomouckého kraje oznámí tuto skutečnost bez zbytečných odkladů

oceněnému a předkladateli.

5. K slavnostnímu předání Titulu dojde při kulturně-společenské akci Olomouckého kraje v následujícím kalendářním roce.

Článek 4

Kritéria posuzování návrhů na udělení Titulu

1. Při posuzování návrhů na udělení Titulu Pracovní skupina posuzuje každého kandidáta podletoho, v jaké míře jsou splněna následující kritéria:
 - kandidát na mistrovské úrovni ovládá danou techniku tradiční rukodělné výroby,
 - rukodělná činnost kandidáta je v daném oboru výjimečným nebo jedinečným dokladem tradiční technologie či tradiční lidové techniky ohrožené zánikem,
 - dodržování tradiční technologie a užívání tradičního materiálu na zhotovení výrobků a jejich tradiční úpravu,
 - kandidát je schopen uplatnit tradiční tvarosloví předmětu (tvar, povrchová úprava, dekor, barevnost, vzorování),
 - v jeho běžné produkci je patrná návaznost na tradiční tvarosloví a čistota provedení, přičemž se počítá s tím, že původní podoba a funkce výrobků je pozměňována s ohledem na aktuální potřeby společnosti a autorský vklad kandidáta,
 - předávání dovedností a zkušeností následovníkům,
 - prezentování svých výrobků na veřejnosti.
2. Pracovní skupina má právo navrhnout doplnění těchto kritérií. Případné doplnění kritérií se stane účinným po schválení Radou Olomouckého kraje.
3. Kandidátem může být jen osoba, která dá písemný souhlas ke spolupráci při pořizování průběžné dokumentace užívaných postupů a dovedností Regionálnímu pracovišti při zachování všech autorských práv kandidáta a souhlas s užitím těchto materiálů pro potřeby Regionálního pracoviště.
4. O posuzování návrhů na udělení Titulu je Pracovní skupinou vždy veden Protokol hodnocení k udělení titulu Mistr tradiční rukodělné výroby, který je přílohou č. 1 těchto Pravidel.

Článek 5

Práva nositele Titulu

Nositel Titulu má právo zejména:

- Užívat zdarma na výrobku a propagačních materiálech značku „Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje“ ve shodě se zákonem č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „značka“). Značku může užívat pouze na výrobky v tom řemeslném oboru (druhu rukodělné výroby), v němž mu byl Titul udělen. Použití značky na jiných výrobcích je nepřípustné a může být důvodem k odebrání Titulu.
- Na uveřejnění svého jména, výrobku a dalších informací souvisejících s titulem na webových stránkách Olomouckého kraje, Regionálního pracoviště a případně i Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici při zachování podmínek stanovených zákonem č. 110/2019, o zpracování osobních údajů.

Vlastníkem značky ve smyslu zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, je Olomoucký kraj (správcem značky je Regionální pracoviště).

Nositel Titulu je v případě splnění celostátních kritérií nominován k udělení titulu Nositel tradice lidových řemesel. Nominaci podává Regionální pracoviště.

Článek 6

Povinnosti nositele Titulu

Nositel Titulu má povinnost zejména:

- aktivně se věnovat oboru tradiční rukodělné výroby, v němž byl oceněn, při dodržování původní technologie a materiálu; nemůže-li nositel osobně práci vykonávat, mohou tak pod jeho odborným vedením činit jeho nástupci,
- konat tak, aby nebyl znevážen Titul a značka specifikovaná v čl. 5 těchto Pravidel,
- užívat značky dle čl. 5 těchto Pravidel pouze na výrobky z oboru, v němž mu byl Titul udělen,
- poskytnout Regionálnímu pracovišti informace pro dokumentaci udělování Titulu a pro prezentaci rukodělné činnosti nositele,
- poskytnout Regionálnímu pracovišti svolení k publikování osobních a kontaktních údajů, profesního životopisu, fotografií své osoby a svých výrobků za účelem propagace titulu Mistr tradiční rukodělné výroby,
- předávat znalosti a zkušenosti z oboru svým pokračovatelům a zájemcům přiměřeně svým možnostem.

Článek 7

Ohrožení činnosti nositele Titulu

V případě, že Regionální pracoviště na základě vlastní dokumentační činnosti či upozornění od jiných fyzických i právnických osob shledá, že je činnost nositele Titulu ohrožená (nositel nemá pokračovatele, je ohrožena autenticita činnosti), stanoví nápravná opatření, o kterých je veden záznam, viz příloha č. 4 těchto Pravidel. Pokud se nápravná opatření ukáží jako neúčinná a nositel Titulu nebude splňovat kritéria, na jejichž základě byl oceněn, bude vypracován návrh na odejmutí Titulu dle čl. 8 těchto Pravidel.

Článek 8

Odejmutí Titulu

1. Rada Olomouckého kraje může Titul odejmout na základě doporučení Pracovní skupiny, koná-li nositel Titulu v rozporu s čl. 6 a 7 těchto Pravidel.
2. Návrh na odejmutí Titulu mohou podat fyzické i právnické osoby listinnou formou na adresu **Regionálního pracoviště, nám. Republiky 823/5, 779 00 Olomouc** a elektronickou formou na e-mail **tlk@vmo.cz** nebo do datové schránky Vlastivědného muzea v Olomouci. Návrh musí obsahovat jméno a příjmení nositele Titulu, odůvodnění návrhu na odebrání Titulu a doložení (např. fotodokumentaci) odůvodnění návrhu na odebrání Titulu. Následně se postupuje obdobně jako při nominaci na udělení Titulu.

Článek 9

Administrace Seznamu nositelů Titulu

1. Udělení Titulu se zapisuje do Seznamu, při respektování ustanovení zákona č. 110/2019 Sb., o ochraně osobních údajů. Seznam vede Regionální pracoviště v součinnosti s věcně příslušným odborem Krajského úřadu Olomouckého kraje. V Seznamu bude uvedeno pořadové číslo dekretu, jméno, příjmení a adresa nositele Titulu, a obor, za

který byl oceněn.

2. V případě odejmutí Titulu, nebo úmrtí jeho nositele se záznam v Seznamu doplní o tuto skutečnost.

Článek 10

Dokumentace nositelů Titulu

1. Dokumentace nositelů Titulu pořizená v souvislosti se zpracováním návrhu na udělení Titulu bude odborně zpracována a archivována Regionálním pracovištěm.
2. Dokumentace nositelů Titulu bude provedena písemnou a obrazovou formou a rovněž akviziční politikou (cíleným nákupem vybraných výrobků do specializované sbírky Vlastivědného muzea v Olomouci).

Přílohy:

1. Protokol hodnocení k udělení titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje
2. Vzor návrhu na udělení titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje
3. Písemný souhlas nominovaného s pořizováním dokumentace pro potřeby Regionálního pracoviště pro tradiční lidovou kulturu Olomouckého kraje a svolení k publikování osobních a kontaktních údajů, profesního životopisu, fotografií své osoby a svých výrobků za účelem propagace titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje
4. Zpráva o periodické dokumentaci činnosti nositele Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje

Tato pravidla pro udělení titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje byla schválena Radou Olomouckého kraje usnesením č. UR/.../2022 ze dne a v plném rozsahu ruší a nahrazují pravidla pro udělení titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje, která schválila Rada Olomouckého kraje usnesením č. UR/41/65/2014 ze dne 29. 5. 2014.

Příloha č. 1 – Protokol hodnocení k udělení titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje:

Protokol hodnocení k udělení titulu Mistr tradiční rukodělné výroby
Jméno a příjmení hodnoceného výrobce:
Obor tradiční rukodělné výroby, ve kterém výrobce působí:
Vyjádření pracovní skupiny k předložené nominaci z hlediska formální i věcné správnosti. Posouzení, do jaké míry výrobce splňuje stanovená kritéria pro udělení Titulu.
Datum hodnocení Pracovní skupiny:

Příloha č. 2 – Vzor návrhu na udělení titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje:

Osobní údaje navrhovatele:	
Jméno a příjmení/Název:	
Adresa (trvalého pobytu):	
Kontaktní osoba:	
Telefon:	
E-mail:	
Návrh zpracoval:	
Osobní údaje nominované/ho na titul Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje	
Jméno a příjmení:	
Datum a místo narození:	
Státní občanství	
Adresa trvalého pobytu:	
Telefon:	
E-mail:	
Obor tradiční rukodělné výroby:	

K návrhu je třeba doložit tyto povinné přílohy:

1. Profesní životopis navrhované/ho se zaměřením na péči o uchování tradic oboru
2. Popis technologie a tvarosloví zhotovovaných výrobků, s důrazem na srovnání s obdobně zaměřenými výrobci
3. Informace o schopnosti předávat osvojené profesní znalosti a dovednosti následovníkům
4. Informace o účasti navrhované/ho na přehlídkách, výstavách a specializovaných trzích, případně dalších aktivitách péče o tradice lidového řemesla
5. Fotodokumentace s připojeným popisem fotografií, popřípadě seznam dalších zaslaných materiálů, se stručným komentářem
6. Písemný souhlas navrhované/ho s pořizováním dokumentace pro potřeby Regionálního pracoviště pro tradiční kulturu při Vlastivědném muzeu v Olomouci a svolení k publikování osobních a kontaktních údajů, profesního životopisu, fotografií své osoby a svých výrobků za účelem propagace titulu Mistr tradiční rukodělné výroby – viz Příloha č. 3 těchto Pravidel

Příloha č. 3 – Písemný souhlas nominované/ho s pořizováním dokumentace pro potřeby Regionálního pracoviště pro tradiční lidovou kulturu Olomouckého kraje a svolení k publikování osobních a kontaktních údajů, profesního životopisu, fotografií své osoby a svých výrobků za účelem propagace titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje:

Písemný souhlas nominované/ho s pořizováním dokumentace pro potřeby Regionálního pracoviště pro tradiční lidovou kulturu Olomouckého kraje a svolení k publikování osobních a kontaktních údajů, profesního životopisu, fotografií své osoby a svých výrobků za účelem propagace titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Já, níže podepsaný/á..... (*jméno a příjmení*), narozený/á
(*den, měsíc rok*), bytem
(*ulice, obec. PSČ*), souhlasím s nominací mé osoby na udělení titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje, dále souhlasím s pořizováním dokumentace pro potřeby Regionálního pracoviště pro tradiční lidovou kulturu při Vlastivědném muzeu v Olomouci a dávám svolení k publikování osobních a kontaktních údajů, profesního životopisu, fotografií své osoby a svých výrobků za účelem propagace titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje.

V..... dne.....

Podpis nominované/ho

Příloha č. 4 – Zpráva o periodické dokumentaci činnosti nositele Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje

ZPRÁVA O PERIODICKÉ DOKUMENTACI ČINNOSTI NOSITELE TITULU

Datum a jméno osoby, která redokumentaci provedla:

Zhodnocení, zda nositel k datu redokumentace splňuje kritéria udělení Titulu a zda plní povinnosti z něj vyplývající:

Návrh na podpůrná opatření:

Příloha: Obrazový či audiovizuální materiál pořízený v rámci redokumentace